

Motion av Ingela Nylund Watz, Dag Larsson, Lars Dahlberg, Inger Ros och Anna Kettner angående offentlighetsprincipen och meddelarfriheten

Allt större delar av den skattefinansierade vården läggs ut på entreprenad. Följden av detta blir en stor inskränkning av det offentliga rummet och möjligheten för medborgare och personal att agera i enlighet med grundlagens offentlighetsprincip och meddelarfrihet. Stockholms läns landsting bör därför ta initiativ gentemot statsmakterna för att åstadkomma en lagändring som garanterar offentlighetsprincipen och meddelarfriheten för *all* skattefinansierad verksamhet.

I Tryckfrihetsförordningens andra kapitel regleras medborgarnas rätt att ta del av allmänna handlingar. Denna rätt finns till för att ge allmänheten en möjlighet att följa upp beslut, kontrollera de offentliga verksamheterna och främja en allsidig debatt i samhället. När offentliga verksamheter privatiseras försvinner denna möjlighet för medborgarna att följa upp verksamheter och kontrollera beslut. Det offentliga rummet blir därigenom kraftigt beskuret.

I Tryckfrihetsförordningens första kapitel fastslås att alla har rätt att meddela sig med massmedierna och i det tredje kapitlet fastslås att "myndigheter eller annat allmänt organ" inte har rätt att efterforska uppgiftslämnaren. Detta är grunden för den starka meddelarfrihet vi har inom den offentliga sektorn.

Meddelarfriheten och efterforskningsförbudet finns till för att de offentligt anställda ska kunna slå larm om missförhållanden utan att riskera sin anställning. Denna frihet beskärs kraftigt eller upphör när skattefinansierade verksamheter privatiseras. Det föreligger då inte längre något efterforskningsförbud och den arbetstagare som rapporterar missförhållanden riskerar uppsägning. Det har redan förekommit signaler att sådana uppsägningar skett inom verksamhet som finansieras av Stockholms läns landsting.

Att reglera den bortfallande offentlighetsprincipen och den inskränkta meddelarfriheten i avtal med landstingets entreprenörer är otillräckligt. Hur ska sanktionsmöjligheterna utformas på ett rimligt sätt? Belägger man entreprenören med vite eller säger upp avtalet vid avtalsbrott? Detta skulle i så fall drabba patienterna, och kanske framför allt personalen, hårdare än entreprenören. En sådan handlingsväg hindrar inte att Sverige blir tystare och mindre transparent.

Dagens lagstiftning kring offentlighet och transparens är utformad efter tid då lejonparten av den skattefinansierade verksamheten drevs i offentlig regi. Det är vårt ansvar som huvudmän för den skattefinansierade sjukvården att påtala att lagen idag är otillräcklig för att garantera offentlighetsprincipen och meddelarfriheten.

Med hänvisning till ovanstående föreslår vi landstingsfullmäktige besluta:

att ge landstingsstyrelsen i uppdrag att uppvakta regeringen i syfte att få till stånd en moderniserad lagstiftning för offentlighetsprincipen och meddelarfriheten inom den skattefinansierade sektorn, i enlighet med vad här ovan anförts.

Stockholm den 6 december 2007

Ingela Nylund Watz

Lars Dahlberg

Dag Larsson

Inger Ros

Anna Kettner